

Hoe regel ik mijn testament?

Alles over nalaten,
uw testament en erfrecht

KNB

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Hoe regel ik mijn testament?

Wat gebeurt er met uw nalatenschap: uw geld, huis, bezittingen en uw schulden als u overlijdt? Zonder testament wordt uw nalatenschap volgens vaste regels verdeeld onder uw naaste familie.

Heeft u andere wensen voor uw nabestaanden?

Leg deze wensen dan vast in een testament.

10 redenen om een testament op te stellen

1. Zelf bepalen aan wie u wat wilt nalaten. Bijvoorbeeld aan uw vriend(in), stiefkind, kleinkind, goede vriend of goed doel.
2. Familieleden of partner uitsluiten van de nalatenschap (onterven).
3. De financiële positie van uw (nieuwe) partner beschermen.
4. De financiële positie van uw kinderen (beter) beschermen.
5. Schenkingen aan het ene kind 'rechttrekken' in de nalatenschap.
6. Erfbelasting of eigen bijdrage zorginstelling verminderen voor uw partner.
7. Een bewindvoerder benoemen.
8. Een executeur benoemen voor de praktische zaken na uw overlijden.
9. Iets regelen voor uw bezit in het buitenland.
10. Iets regelen voor uw eigen zaak.

Inhoud

1. Ik heb geen testament. Wie krijgt mijn bezit als ik overlijd?

In dit hoofdstuk leest u over het wettelijk erfrecht, het recht van kinderen bij stiefouders en de wettelijke verdeling.

2. Wat kan ik in mijn testament bepalen?

In dit hoofdstuk leest u over mogelijkheden van het testament. Bijvoorbeeld: zelf bepalen aan wie u iets nalaat, alleenstaand en uw nalatenschap, beschermen van uw partner en kinderen, familieleden uitsluiten, rechten beperken van uw ex-partner, schenken, erfbelasting, bezit in het buitenland, een eigen zaak en het benoemen van een voogd, bewindvoerder of executeur.

3. Hoe werkt het opstellen van een testament?

In dit hoofdstuk leest u over het opstellen en wijzigen van een testament, een gespecialiseerde notaris en hoe erfgenamen na uw overlijden te weten komen dat ze erfgenaam zijn.

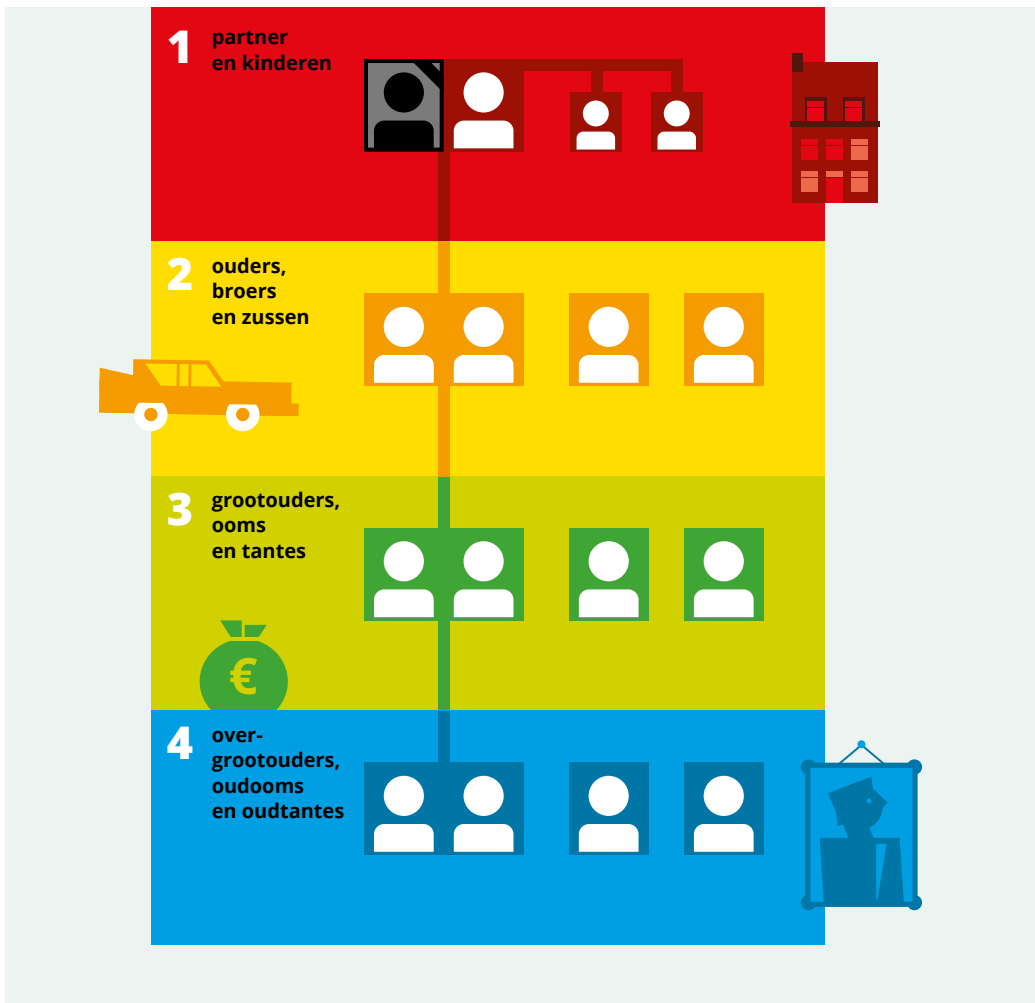
4. Kan ik ook zonder testament mijn laatste wens opstellen?

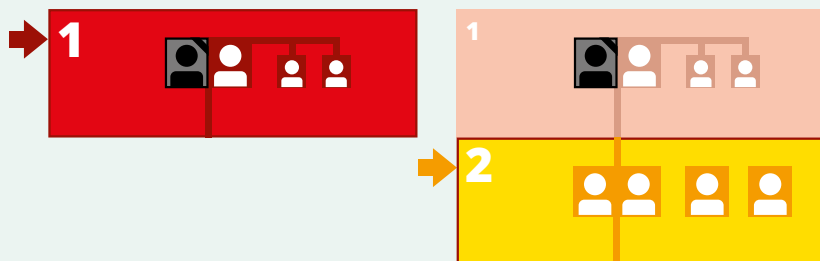
In dit hoofdstuk leest u over de eisen aan een codicil.

1. Ik heb geen testament. Wie krijgt mijn nalatenschap als ik overlijd?

Als iemand geen testament heeft, bepaalt het wettelijk erfrecht wie de erfgenamen zijn en welk deel ze krijgen.

1.1 Wettelijke erfgenamen

Groep 1:
partner en kinderen

- Partner (alleen huwelijk of geregistreerd partnerschap).
- Kinderen en geadopteerde kinderen.

Is een kind eerder overleden en dit kind had zelf ook kinderen, dan erven deze kinderen samen het erfdeel van hun ouder (en zo verder).

Geen familie (meer) in groep 1?
Dan gaat de nalatenschap naar de familie in groep 2.

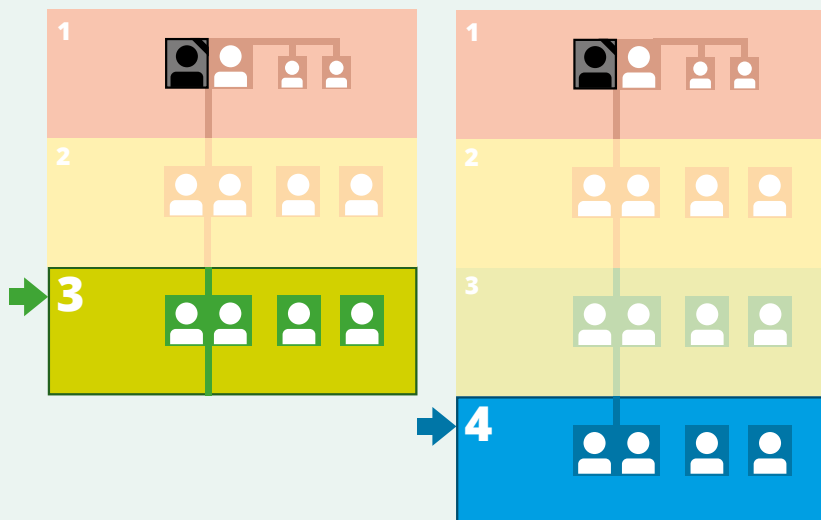
Groep 2:
ouders, broers en zussen

- Ouders.
- Broers en zussen.

Is een broer of zus overleden en had die broer of zus kinderen, dan erven deze kinderen samen het erfdeel van hun ouder (en zo verder).

Geen familie (meer) in groep 2?
Dan gaat de nalatenschap naar familie in groep 3.

Groep 3:
grootouders, ooms en tantes

- Grootouders.
- Ooms en tantes.

Is een oom of tante overleden en had deze oom of tante kinderen, dan erven deze kinderen samen het erfdeel van hun ouder (en zo verder).

Geen familie in groep 3? Dan gaat de nalatenschap naar familie in groep 4.

Groep 4:
overgrootouders, oudooms en oudtantes

- Overgrootouders.
- Oudooms en oudtantes.

Is een oudoom of oudtante overleden en had deze oudoom of oudtante kinderen, dan erven deze kinderen samen het erfdeel van hun ouder (en zo verder).

Naar de staat

Lukt het niet om familie op te sporen? Of meldt niemand zich? Dan bewaart de staat de nalatenschap twintig jaar. Daarna gaat de nalatenschap naar de staat. Voor meer informatie zie: www.rijksvastgoedbedrijf.nl/onderwerpen/onbeheerde-nalatenschappen-aanmelden

1.2 Erven uw partner en uw kinderen?

Heeft u geen testament? Dan regelt de wet wie erfgenamen zijn en hoe uw nalatenschap wordt verdeeld. In onderstaand overzicht ziet u of uw partner en/of kinderen van u erven volgens de wet. Andere wensen? Dat kan. Dan heeft u een testament nodig.

Partner

Automatisch erfgenaam

- U bent getrouwd;
- U heeft een geregistreerd partnerschap.

Bent u officieel gescheiden? Dan is uw ex-partner geen erfgenaam meer.

Testament nodig

- samenwonend
(let op: een samenlevingscontract maakt uw partner nog geen erfgenaam);
- latrelatie.

Kinderen

Automatisch erfgenaam

- kinderen;
- geadopteerde kinderen.

Testament nodig

- stiefkinderen
(in een testament kunt u bepalen dat uw stiefkinderen meedelen in de wettelijke verdeling. Ze erven dan evenveel als uw eigen kinderen);
- pleegkinderen;
- biologische kinderen die ter adoptie zijn afgestaan;
- biologische kinderen die niet zijn erkend.

1.3 Wettelijke verdeling tussen partner en kinderen

Heeft u kinderen en bent u getrouwd of heeft u een geregistreerd partnerschap? Dan regelt de wet ook de verdeling van uw nalatenschap als u geen testament heeft. Dat heet 'de wettelijke verdeling'.

Bent u getrouwd of heeft u een geregistreerd partnerschap?

Dan zijn uw kinderen wel erfgenaam, maar zij krijgen hun erfdeel pas later. Om te voorkomen dat uw partner gedwongen wordt om het huis of andere goederen te verkopen, mag uw partner het erfdeel van de kinderen blijven gebruiken. Zo kan uw partner in het huis blijven wonen. En geld van de rekening halen voor levensonderhoud.

De kinderen kunnen hun erfdeel opeisen:

- bij faillissement van uw partner;
- als uw partner in de schuldsanering terechtkomt;
- bij overlijden van uw partner.

Met een testament kunt u afwijken van de wettelijke verdeling. Bijvoorbeeld door te bepalen dat uw kinderen meteen bij uw overlijden een geldsom in handen krijgen. Of dat ze hun deel krijgen als uw partner naar een verzorgingshuis gaat.

Recht van kinderen bij stiefouders

Om te voorkomen dat het familiebezit na uw overlijden uit de familie wegvloeit, hebben kinderen het recht om hun deel van de nalatenschap op te eisen als er stiefouders in het spel zijn. Dit zijn wilsrechten. Uw kind kan een beroep doen op zijn wilsrechten als:

- u bent hertrouwd zodat uw partner stiefouder van uw kinderen is;
- uw partner na uw overlijden hertrouwt of opnieuw een geregistreerd partnerschap aangaat.

Met een testament kunt u de wilsrechten van uw kinderen uitbreiden, beperken of opheffen. Meer hierover op pagina 14: *Stiefouder? Wilsrechten kinderen opheffen en beperken.*

‘Hoe ziet de wereld eruit als mijn kleinkinderen volwassen zijn? Ik zal het misschien niet meer meemaken. Maar voor hen wil ik het beste. Daarom heb ik mijn testament laatst veranderd. Mijn kleinkinderen krijgen op hun 18e verjaardag een klein fortuintje. Genoeg om hun studie te betalen.

Gilles (71), weduwnaar, drie volwassen kinderen, 2 kleinkinderen

2. Wat kan ik in een testament bepalen?

Met een testament bepaalt u zelf wie uw erfgenamen zijn en wie wat krijgt. U kunt de positie van uw partner of kinderen beschermen. Of uw kind of partner onterven. Ook kunt u iemand aanwijzen als voogd voor uw minderjarige kinderen. In uw testament kunt u ook kiezen voor de wettelijke verdeling en die aanvullen met extra wensen.

Omdat u nu nog niet weet wat het leven brengt, kunt u in een testament voor verschillende situaties verschillende wensen opnemen. U beschrijft bijvoorbeeld wat er met uw bezit moet gebeuren in een situatie waarin u wel of geen kinderen heeft. Of in een situatie waarin uw partner na uw overlijden hertrouwt.

2.1 Zelf bepalen aan wie u wat wil nalaten

In een testament kunt u iedereen aanwijzen als erfgenaam. Uw partner, stiefkinderen, kleinkinderen, een goede vriend, een sportvereniging of een goed doel. U bepaalt wie welk deel van de nalatenschap krijgt.

U heeft een partner

Bent u niet getrouwd en heeft u geen geregistreerd partnerschap? Dan is uw geliefde niet automatisch uw erfgenaam. In een testament kunt u uw partner tot erfgenaam benoemen. U bepaalt dan ook welk deel uw partner krijgt.

U heeft stiefkinderen

Wilt u dat uw stiefkinderen evenveel krijgen als uw eigen kinderen? In een testament kunt u bepalen dat uw stiefkinderen meedelen in de wettelijke verdeling. Zij hebben dan recht op hetzelfde deel als uw eigen kinderen. U kunt ze ook tot erfgenaam benoemen voor een kleiner of groter deel dan uw eigen kinderen.

U bent alleenstaand zonder kinderen

Heeft u geen partner of kinderen (meer)? En wilt u niet dat uw nalatenschap over heel uw familie wordt verdeeld? Dan kunt u in een testament uw erfgenamen aanwijzen. Bijvoorbeeld uw nichtje dat vaak op bezoek komt.

Of een goed doel. Een bijzonder schilderij kunt u via een legaat in uw testament ook nalaten aan een museum.

In uw testament kunt u bepalen hoe uw inboedel moet worden verkocht.

Ook praktische zaken kunt u vastleggen in een testament, bijvoorbeeld wie verantwoordelijk is voor het ontruimen van uw huis en wie de belastingaangifte doet. Meer daarover leest u op pagina 19: *Iemand benoemen tot executeur*.

U wilt speciale spullen of geld nalaten (legaat)

Heeft u bepaalde spullen of geldbedragen die u graag nalaat aan een speciaal familielid, een vriend of een organisatie? Bijvoorbeeld de antieke kast aan uw neef, de muntenverzameling aan een medeverzamelaar, uw aandelenpakket aan uw zakenpartner of een geldsom aan het goede doel? Ook dat legt u vast in uw testament. Dat heet een legaat.

U wilt spullen met emotionele waarde nalaten (codicil)

Heeft u spullen met emotionele waarde? Die kunt u vaak aan iemand nalaten met een codicil. Lees meer over het codicil op pagina 24.

2.2 Familieleden uitsluiten van uw nalatenschap (onterven)

Partner onterven

Wilt u niet dat uw partner deelt in uw nalatenschap? Dan kunt u hem of haar in uw testament onterven. Ook al is uw partner onderfd, volgens de wet heeft hij of zij altijd recht om gedurende zes maanden na uw overlijden in het huis te blijven wonen en soms langer, ook al staat het huis niet op diens naam. Ook kan uw partner (als hij of zij zelf geen inkomen heeft) geld claimen voor dagelijkse levensbehoeften.

Kind onterven

Wilt u uw kind onterven? Dan legt u dat vast in uw testament. Maar ook als u uw kind heeft onderfd, dan heeft het volgens de wet nog steeds recht op zijn 'legitieme portie'. De legitieme portie is een bedrag dat gelijk staat aan de helft van het bedrag dat hij of zij wettelijk zou erven. Uw kind heeft alleen recht op geld, niet op spullen. Uw kind heeft vijf jaar om zijn legitieme portie op te eisen. Na vijf jaar vervalt het recht op zijn of haar deel van uw nalatenschap.

‘Mijn man had al kinderen toen we elkaar leerden kennen. Ze waren toen 2 en 6. Nu zijn ze 28 en 32 jaar oud. Niet meer dan logisch om ze erfgenaam te maken. Ik ben niet zo blij met de verloofde van de oudste. Ik heb er natuurlijk niets over te zeggen, maar voor mijn eigen rust heb ik hem uitgesloten van mijn nalatenschap.’

Marian (59), getrouwd met een man die eerder getrouwd was, stiefkinderen

2.3 Bescherm de positie van uw partner (gehuwd/geregistreerd partnerschap)

Het erfrecht beschermt de financiële positie van uw partner. Maar ook uw kinderen hebben rechten. In een testament kunt u de positie van uw partner ten opzichte van uw kinderen zekerstellen.

Kinderen erven, partner krijgt vruchtgebruik

Wilt u dat uw partner ongestoord in het huis kan blijven wonen, maar dat het huis en de rest van uw nalatenschap uiteindelijk naar uw kinderen of iemand anders gaat? Dan kunt u 'vruchtgebruik' instellen. Uw kinderen worden dan eigenaar van het huis, uw geld of andere bezittingen. Uw partner kan in het huis blijven wonen en (binnen redelijke grenzen) gebruik maken van de nalatenschap. U bepaalt wanneer het vruchtgebruik eindigt. Bijvoorbeeld als uw partner hertrouwt, naar een verzorgingshuis gaat of overlijdt.

Stiefouder? Wilsrechten kinderen opheffen of beperken

Volgens de wettelijke verdeling krijgen kinderen na uw overlijden geen spullen uit uw nalatenschap. Zij krijgen pas wat als uw partner is overleden. Zijn er stiefouders in het spel omdat u hertrouwd bent of omdat uw partner na uw overlijden gaat hertrouwen? Dan kunnen uw kinderen eerder spullen claimen door hun wilsrechten in te roepen.

Wilsrechten zijn bedoeld om bepaalde goederen uit de nalatenschap zeker te stellen en om te voorkomen dat familiestukken via de stiefouder uit de familie verdwijnen. Wilsrechten kunnen lastig zijn voor de langstlevende partner. In uw testament kunt u de wilsrechten van uw kinderen daarom opheffen of beperken.

Kind onterfd? Niet-opeisbaarheidsclausule

Ook kinderen die u heeft onterfd, hebben recht op een deel van uw nalatenschap. Dat is hun 'legitieme portie'. Met een niet-opeisbaarheidsclausule in uw testament regelt u dat een onterfd kind zijn of haar deel van de nalatenschap pas krijgt als uw partner is overleden.

2.4 Bescherm de positie van uw kinderen

Volgens het erfrecht krijgen kinderen hun erfdeel pas in handen als uw partner (gehuwd/geregistreerd partnerschap) overlijdt, failliet gaat of in de schuldsanering terechtkomt. Tot die tijd kan uw partner gebruikmaken van hun nalatenschap. De kinderen hebben een 'vordering' of 'claim' op uw partner. In uw testament kunt u de positie van uw kinderen ten opzichte van uw partner versterken.

Bepaalde spullen zekerstellen voor uw kinderen

Volgens de wettelijke verdeling krijgen kinderen na uw overlijden geen spullen uit uw nalatenschap. Zij krijgen pas wat als uw partner is overleden. Een kind met een stiefouder heeft het recht om spullen uit uw nalatenschap op te eisen bij de (stief)ouder. Wilt u dat uw kind al direct bij uw overlijden bepaalde spullen krijgt? Dan regelt u dat in uw testament.

Kinderen krijgen geld bij hertrouwen partner

Wilt u dat uw kinderen hun geld krijgen zodra uw partner hertrouwt? Dat regelt u in uw testament. Kinderen kunnen op dat moment ook hun wilsrechten uitoefenen als ze bepaalde spullen willen hebben.

Kinderen erven, partner krijgt vruchtgebruik

Heeft u kinderen uit een eerder huwelijk? En bent u hertrouwd? Dan stelt u de nalatenschap voor uw kinderen veilig door uw nieuwe partner 'vruchtgebruik' te geven. Vruchtgebruik geeft het recht om alle spullen van de overledene te blijven gebruiken en in zijn of haar huis te blijven wonen.

Uw partner wordt geen eigenaar; u geeft alleen een gebruiksrecht. U kunt ook bepalen dat uw partner uw geld mag gebruiken voor levensonderhoud. U bepaalt in uw testament wanneer het vruchtgebruik eindigt. Bijvoorbeeld als uw partner hertrouwt, naar een verzorgingshuis gaat of pas als hij of zij overlijdt. Dan gaat uw nalatenschap naar de kinderen.

U bent gescheiden en u heeft kinderen jonger dan 18 jaar

Na een scheiding zijn de banden tussen u en uw ex-partner verbroken. Uw ex krijgt niets van uw nalatenschap. Maar als mede-ouder van uw minderjarige kinderen heeft uw ex wel bepaalde rechten.

Geen rente over uw nalatenschap voor uw ex-partner

Ouders hebben recht op rente-inkomsten van hun minderjarige kinderen. Wilt u niet dat uw ex-partner rente krijgt over uw nalatenschap voor de kinderen? Dat kunt u voorkomen door in uw testament ouderlijk vruchtgenot uit te sluiten. Dan gaat uw hele nalatenschap naar uw kinderen.

Wie beheert de nalatenschap van uw minderjarige kinderen?

De ex-partner is de wettelijk vertegenwoordiger van de minderjarige. Dat betekent dat hij of zij beslissingen mag nemen over de nalatenschap. Wilt u niet dat uw ex-partner uw nalatenschap voor uw kinderen beheert tot ze oud genoeg zijn? Benoem dan een bewindvoerder in uw testament. Meer over bewindvoering leest u op pagina 19: *lemand benoemen als voogd of bewindvoerder*.

2.5 Help uw ene kind met een schenking, gun uw andere kind later de nalatenschap

Soms helpt u een kind tijdens uw leven met een flinke som geld. Bijvoorbeeld voor de koop van een huis. Of startkapitaal voor een onderneming. Als een ander kind nog niets of minder heeft gekregen, kunt u het verschil in uw testament goedmaken.

'Ik heb een zoon bij een andere vrouw. Ik heb hem nooit erkend, nooit ontmoet ook. Ik was er graag voor hem geweest, maar dat ging echt niet. Ik laat alles na aan mijn vrouw en dochters.

Bijna alles. Want mijn zoon krijgt ook iets persoonlijks. Dat heb ik specifiek opgenomen in mijn testament.'

André (48), getrouwd, 2 dochters en 1 buitenechtelijke zoon

2.6 Erfbelasting of eigen bijdrage zorginstelling verminderen voor uw partner

Erfbelasting partner verminderen

Met een 'tweetrapstestament' kunt u uw partner benoemen tot enige erfgenaam en bepalen dat uw kinderen daarna uw erfgenaam zijn. Uw partner mag alles doen met uw nalatenschap: het huis verkopen of het geld uitgeven.

In uw testament neemt u een bepaling op dat uw kinderen pas erven als uw partner is overleden. Uw partner profiteert van een hoge belastingvrije voet. De kinderen betalen belasting over het deel van de nalatenschap dat nog over is. Vraag de notaris of dat voor u fiscaal gunstig is.

Als uw partner en u (bijna) gelijktijdig overlijden

Als twee partners tegelijkertijd overlijden (bijvoorbeeld in een verkeersongeluk), erven ze niet van elkaar. Deze regel voorkomt dat uw erfgenamen (bijvoorbeeld uw kinderen) twee keer erfbelasting moeten betalen over dezelfde nalatenschap.

In uw testament kunt u bepalen dat deze regeling ook geldt als uw partner en u kort na elkaar overlijden. Dan krijgen uw erfgenamen geen dubbele heffing van de erfbelasting.

Eigen bijdrage voor de zorginstelling verminderen

De eigen bijdrage voor de zorginstelling is afhankelijk van het spaargeld en de inkomsten van uw partner. Ook het vermogen dat u nalaat hoort daarbij. Er zijn drie manieren om de eigen bijdrage te verkleinen:

- stel de einddatum van het vruchtgebruik in op het moment dat uw partner naar een zorginstelling gaat;
- laat uw kinderen direct na uw overlijden een som geld na;
- schenk uw kinderen geld voordat u overlijdt. Begin hier ruim op tijd mee, want schenkingen in het half jaar voor uw overlijden tellen als nalatenschap.

2.7 Iemand benoemen tot voogd of bewindvoerder

In uw testament kunt u personen aanwijzen die een speciale rol vervullen na uw overlijden. Een voogd voor uw kinderen of een bewindvoerder voor een kind dat speciale aandacht nodig heeft.

Voogd voor uw minderjarige kinderen

Wie zorgt voor uw kinderen als beide ouders overlijden voor de kinderen 18 jaar zijn? Met een voogdijbepaling in uw testament benoemt u iemand die uw kinderen verzorgt, opvoedt en – als u dat wilt – ook het vermogen beheert dat u uw kinderen nalaat. U kunt dat ook regelen via rechtspraak.nl.

Bewindvoerder voor uw kind

Is uw kind nog jong en wilt u dat iemand het geld beheert dat uw kind uit uw nalatenschap krijgt, tot het oud genoeg is? Heeft uw volwassen kind problemen, bijvoorbeeld een verslaving of een verstandelijke beperking? Of kan het kind niet met geld omgaan? Dan kunt u een bewindvoerder benoemen.

Een bewindvoerder beheert de nalatenschap voor uw erfgenaam. In uw testament bepaalt u hoe lang het bewind duurt en onder welke omstandigheden het bewind vervalt. Het bewind kan eindigen als iemand een bepaalde leeftijd heeft bereikt, maar bijvoorbeeld ook als de reden voor het bewind (de verslaving of spilzucht) er niet meer is.

2.8 Iemand benoemen tot executeur

Een executeur (vroeger: executeur-testamentair) zorgt dat uw nalatenschap goed wordt afgehandeld. U benoemt iemand tot executeur in uw testament.

Een executeur is bijvoorbeeld handig in de volgende situaties:

- u bent alleenstaand en u heeft geen kinderen (meer);
- uw erfgenamen zijn minderjarig;
- u heeft veel erfgenamen, bezittingen en vermogen;
- u heeft veel legaten in uw testament opgenomen (spullen of geld voor bepaalde personen of instanties).

De executeur is verantwoordelijk voor:

- het afhandelen van praktische zaken (bijvoorbeeld: post openen, opzeggen huur, ontruimen van de woning, een goed onderkomen voor uw huisdieren zoeken);
- het betalen van schulden en het afgeven van legaten;
- de aangifte erfbelasting.

U kunt iedereen tot executeur benoemen. Een familielid, een goede vriend of een notaris. U kunt ook meerdere executeurs aanwijzen.

Een executeur is alleen verantwoordelijk voor het regelen van uw begrafenis als u dat bepaalt. U kunt daarvoor ook iemand anders aanwijzen. Dat hoeft niet in uw testament. Dat kan bijvoorbeeld ook bij uw uitvaartverzekeraar of in een codicil.

2.9 Bezit in het buitenland

Heeft u een huis of bankrekening over de grens? Dan gelden er andere regels voor uw nalatenschap. Binnen de landen van de Europese Unie (behalve Denemarken en Ierland) doet u er misschien verstandig aan een keuze voor het Nederlands erfrecht op te nemen in uw testament.

In andere landen kunt u te maken krijgen met het erfrecht van dat land. Laat u hierover adviseren door een gespecialiseerde notaris.

2.10 Eigen zaak

Heeft u een eigen bedrijf? Dan kunt u in een testament vastleggen wie na uw overlijden de eigenaar wordt van uw zaak. Aandelen in uw eigen zaak kunt u in uw testament als legaat aan iemand toewijzen.

3. Hoe werkt het opstellen van een testament?

Hoe gaat een testament maken in zijn werk? Mag iedereen een testament opstellen? Waarom is het verstandig om uw testament elke vijf jaar opnieuw te bekijken?

Wie mag een testament laten opmaken?

Iedereen van 16 jaar en ouder kan een testament laten opstellen. Tenzij iemand door geestelijke problemen niet in staat is om de gevolgen van zijn testament te begrijpen. Staat iemand onder curatele? Dan moet de kantonrechter toestemming geven voor een testament.

Als echtpaar zaken regelen in een testament

U kunt niet samen met uw partner één testament opmaken. Ieder maakt een eigen testament. Wilt u dingen gezamenlijk regelen, zoals de voogdij van uw kinderen? Dan neemt u beide in uw testament een voogdijbepaling op. Het is dan handig om allebei naar dezelfde notaris te gaan.

Testament? Naar de notaris

Alleen een notaris kan een testament opmaken. Dat gaat zo:

- maak een afspraak met uw notaris;
- tijdens een gesprek bespreekt u uw situatie en uw wensen;
- de notaris vertaalt uw wensen in juridische bepalingen. De notaris adviseert u over de gevolgen van uw wensen;
- na het gesprek krijgt u de voorlopige versie van uw testament thuisgestuurd;
- maak een tweede afspraak om de akte te laten passeren. Uw testament is nu officieel;
- de notaris zorgt ervoor dat uw testament wordt ingeschreven in het Centraal Testamentenregister (CTR). In het CTR kunnen erfgenamen na uw overlijden zien of u een testament heeft en bij welke notaris dit ligt;
- u krijgt een kopie van uw testament mee naar huis. Het origineel bewaart de notaris in een kluis;
- uw testament is geldig tot u bij de notaris een nieuw testament opstelt;
- uw testament treedt in werking als u overlijdt.

‘Mijn overleden man had een goede baan. Nu ben ik samen met een kunstenaar. Hij houdt atelier in ons huis. Als ik overlijdt, wil ik dat hij verder schildert. Mijn kinderen krijgen uiteindelijk hun deel. Maar niet voordat mijn geliefde naar een verzorgingshuis moet of overlijdt.’

**Jacqueline (69),
geregistreerd partnerschap na overlijden man, 3 volwassen kinderen**

Testament is privé

Uw testament is privé. De notaris mag niet verder vertellen wat u met hem of haar heeft besproken. Zolang u leeft heeft niemand het recht om uw testament in te zien. Ook uw partner en kinderen niet. De notaris mag uw testament nooit aan iemand anders laten lezen. Natuurlijk kunt u zelf besluiten om uw testament toch aan iemand te laten lezen.

Gespecialiseerde notaris

Soms is het handig om naar een gespecialiseerde notaris te gaan. Bijvoorbeeld als u een huis of bankrekening heeft buiten Nederland. Dan zoekt u een notaris die gespecialiseerd is in het Europees erfrecht of het erfrecht van het land waar uw bezit zich bevindt. Voor mensen met een groot vermogen zijn er ook gespecialiseerde notarissen. Op www.notaris.nl vindt u een notaris bij u in de buurt.

Waarom een testament wijzigen?

Het is verstandig om uw testament elke vijf jaar opnieuw te laten bekijken. Want misschien is de wet in de tussentijd aangepast. Of is er iets in uw situatie of vermogen veranderd. Om uw testament te laten bekijken, maakt u een afspraak met een notaris.

Hoe weten mijn erfgenamen dat ze erfgenaam zijn?

Uw testament wordt opgenomen in het Centraal Testamentenregister (CTR) (www.notaris.nl/ctr). Uw nabestaanden kunnen bij een notaris of het CTR navragen of u een testament heeft. Een notaris neemt niet uit zichzelf contact op met de nabestaanden.

4. Uw laatste wens zonder notaris (codicil)

Een testament is niet altijd nodig. Bent u tevreden met hoe de wet uw nalatenschap verdeelt, maar heeft u speciale wensen voor uw uitvaart of sommige bezittingen? Dan kunt u zelf een codicil opstellen.

Een codicil is een handgeschreven document waarin u bijvoorbeeld beschrijft:

- wat uw wensen zijn voor de begrafenis of crematie;
- wie een bepaald sieraad krijgt, een speciaal boek of een meubel. U moet heel nauwkeurig omschrijven om welk voorwerp of meubel het gaat. En wie het krijgt.

Verzamelingen of spullen die niet tot de inboedel behoren (zoals een auto en geld) kunt u niet via een codicil nalaten. Dat kan alleen in een testament.

Eisen aan een codicil

Een codicil is wettelijk geldig als het voldoet aan de volgende eisen:

- u heeft het document met de hand geschreven;
- u heeft het document ondertekend;
- u heeft de datum op het document geschreven;
- ieder sieraad, boek of meubel dat u wil nalaten is precies omschreven.

Codicil bij een notaris

Uw codicil kunt u gewoon thuis bewaren. Het nadeel is dat het dan misschien niet wordt gevonden, of te laat. Ook bestaat het gevaar dat uw codicil wordt weggemaakt door iemand die niet blij is met uw laatste wens.

Uw codicil kunt u in bewaring geven bij een notaris. Laat uw erfgenamen weten dat u een codicil heeft opgesteld en welke notaris het bewaart. Een notaris zoekt niet uit zichzelf contact met de nabestaanden.

Meer informatie?

Op de website www.notaris.nl staat meer informatie over erven, schenken, bezit in het buitenland en het benoemen van een executeur. Ook over andere onderwerpen vindt u daar informatie.

Levenstestament

Wist u dat u ook kunt regelen wie uw belangen behartigt als u dit zelf (tijdelijk) niet meer kan? Dat regelt u in een levenstestament. Hierin benoemt u mensen die zich ontfermen over bijvoorbeeld uw bankzaken en bezittingen. Ook kunt u hen medische beslissingen voor u laten nemen. Meer informatie hierover vindt u ook op www.notaris.nl.

Contact

Wilt u weten of een testament in uw geval nodig is? Heeft u vragen over een erfenis of schenking? Of vraagt u zich af wat een notaris nog meer voor u kan doen?

Bel dan met de Notaristelefoon, via telefoonnummer (0900) 346 93 93 (€ 0,80 per minuut). U kunt de Notaristelefoon iedere werkdag bereiken tussen 9 en 13 uur.

Versie februari 2024
Uitgave Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie
Postbus 16020, 2500 BA Den Haag
Ontwerp Okapi Ontwerpers, Rotterdam
Foto's Shutterstock

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

★ 1 2 6 ★

KNB

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie